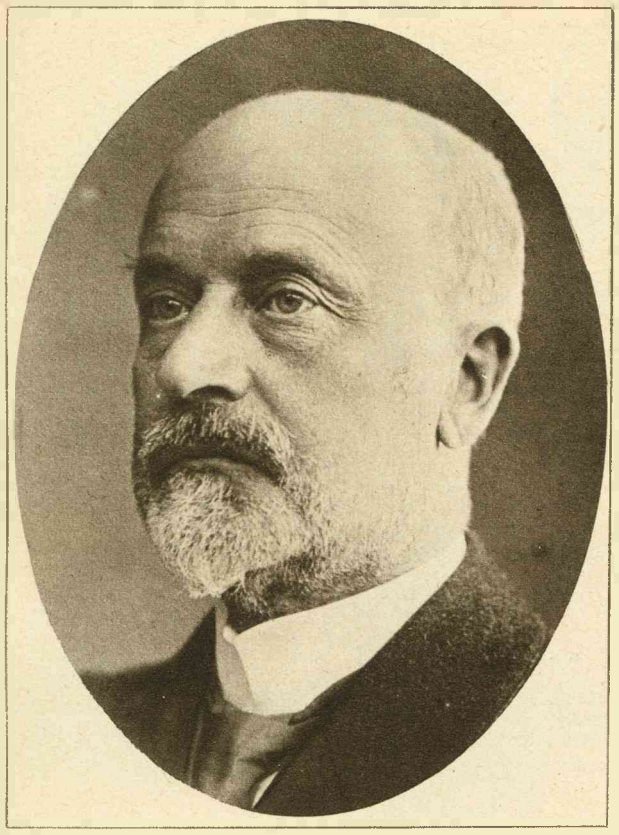

N. BOSBOOM, Minister van Oorlog.

Hoe een Wet tot stand komt

(Naar aanleiding van de Landstormwet)

Wanneer straks de oefening begint van de jeugdige landstormmannen en zij de burgerkleedij verwisselen met den militairen wapenrok, dan weet een ieder, dat die gebeurtenis een uitvloeisel is van de jongste wet — thans nog wetsontwerp — tot uitbreiding van den landstorm. En al zal in dit bijzonder geval een grooter deel van het Nederlandsche volk, den voorbereidingsarbeid voor deze wet met meer aandacht gadegeslagen hebben, dan gewoonlijk pleegt te gebeuren, we meenen dat het toch wel van belang is, zoo Panorama zijn lezers eens in woord en beeld brengt hoe een wet bij ons tot stand komt. We mogen wel aannemen dat, juist nu het wetsontwerp van den dag nog in behandeling is, de lezers gaarne eens zullen zien en hooren, hoe het eigenlijk precies in zijn werk gaat om het zoover te brengen, dat uit de idee, uit de gedachte, een wet geboren wordt.

Mr. P. W. A. CORT VAN DER LINDEN, Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk Voorzitter van den Ministerraad.

In het algemeen kan men wel zeggen, dat het initiatief tot een wet genomen wordt door den betrokken minister, d.w.z. om bij ons geval te blijven, het is de minister van Oorlog, die het werk op zich neemt om een wet te maken.

Een enkele maal zien we het gebeuren dat een Kamerlid van 't recht van initiatief gebruik maakt, (zoo, om een voorbeeld uit den jongsten tijd te nemen, mr. Aalberse met z'n wet op de oneerlijke concurrentie), doch meestal is het de regeering, die met een wetsvoorstel aankomt.

Intusschen valt er heel wat te doen, voor het ontwerp in openbare behandeling bij de Kamer komt.

Zoo heeft minister Bosboom, bijgestaan door een uitgebreiden staf van ambtenaren van het Departement van Oorlog, eerst de wet „in elkaar gezet"; de verschillende ideeën, die hij verwezenlijkt wilde zien, heeft hij in de artikelen neergelegd. — Vervolgens is het wetsontwerp in den ministerraad gekomen; het is n.l. een eerste vereischte in ons staatsrecht dat de ministers het onderling eens zijn over de voorstellen door hen gedaan, terwijl speciaal bij een belangrijk ontwerp, zooals thans, het tenslotte te beschouwen is als een voorstel van de geheele Regeering en niet alleen van den minister van Oorlog.

Nadat de Koningin, van wie immers volgens de letter van de wet het voorstel uitgaat, het ontwerp gezien heeft, is door Haar aan den Raad van State advies gevraagd, door middel van den minister van Oorlog.

Van dit hooge regeeringslichaam is de Koningin presidente; de vergaderingen plegen echter door de Koningin nooit bijgewoond te worden, zoodat de vice-president, thans de heer van Leeuwen, oud-burgemeester van Amsterdam en gewezen Commissaris van de Koningin in Noord-Holland, de leiding heeft.

Na het advies van den Raad van State, is het ontwerp nog eens door de ministers en de Koningin behandeld, en eerst toen kon de Tweede Kamer er een oogje in krijgen. De minister zond het de Tweede Kamer toe, met een bijbehoorende toelichting en de Kamer onderzocht het ontwerp in de afdeelingen, om daarna een afdeelingsverslag, waarin de verschillende gemaakte op- en aanmerkingen, aan den minister te zenden. Deze diende daarop een memorie van antwoord in, waarbij hij rekening hield met hetgeen in de afdeelingen beweerd was en naar aanleiding van sommige aanmerkingen het ontwerp dan ook wijzigde (zoo ten opzichte van de leeftijdsgrens van 30, inplaats van 40 jaar, om aan te geven wie onder de bepalingen van de wet kunnen vallen) en hierop volgde het z.g.n. eindverslag van de afdeelingen. Men kan dus niet zeggen, dat het voorstel onvoorbereid in openbare behandeling kwam, die thans plaats vindt.

Mr. H. GOEMAN BORGESIUS, (met hamer in de hand), presideert de Tweede Kamer.

Mr. Dr. W. F. VAN LEEUWEN, Vice-President van den Raad van State.

Daarbij is het nog mogelijk, dat er wijzigingen worden aangebracht, door middel van amendementen, door de leden vastgesteld.

We wijzen hierbij nog even op het bestaan van een Commissie van Rapporteurs, van wie de voorzitter tijdens de openbare behandeling namens zijn medeleden verklaart hoe de Commissie over de artikelen en voorgestelde amendementen oordeelt.

Nadat de verschillende artikelen afzonderlijk behandeld zijn, waaraan eerst algemeene beschouwingen vooraf zijn gegaan, vindt de eindstemming plaats.

Wordt het wetsvoorstel aangenomen, en daar is alle kans op, dan gaat de Eerste Kamer, op dezelfde manier als haar collega te werk, met dit verschil dat in de Eerste Kamer geen amendementen kunnen worden aangebracht. Verklaart ook zij zich met het ontwerp ingenomen, dan behoeft het nog slechts de handteekening van de Koningin, om door plaatsing in het Staatsblad wet te worden. Ziet daar in korte trekken, hoe bij ons de gang van een wetsontwerp is.

H.M. Koningin WILHELMINA, Presidente v. d. Raad v. State.

J. J. G. BARON VAN VOORST TOT VOORST, Voorzitter van de Eerste Kamer.

Wanneer we er nog op gewezen hebben, dat speciaal de voorzitter van de Tweede Kamer — waar de debatten meestal minder rustig zijn en ook langer van duur, dan in de Eerste Kamer — een vermoeienden arbeid te verrichten heeft, evenals trouwens de minister van oorlog, die het ontwerp verdedigen moet, en minister Cort v. d. Linden, die als leider der regeering het woord moet voeren, dan hebben we de lezers weer voldoende op de hoogte gebracht van hetgeen er komt kijken, bij de behandeling van dit wetsontwerp, dat straks, aangenomen, voor de landweermannen in het vooruitzicht stelt binnen niet al te langen tijd huistoe te gaan en dat meteen een uitbreiding van onze weermacht bereikt.

Hetgeen dus in de practijk een dubbel succes zal blijken te zijn.

STAATSBLAD
VAN HET
KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

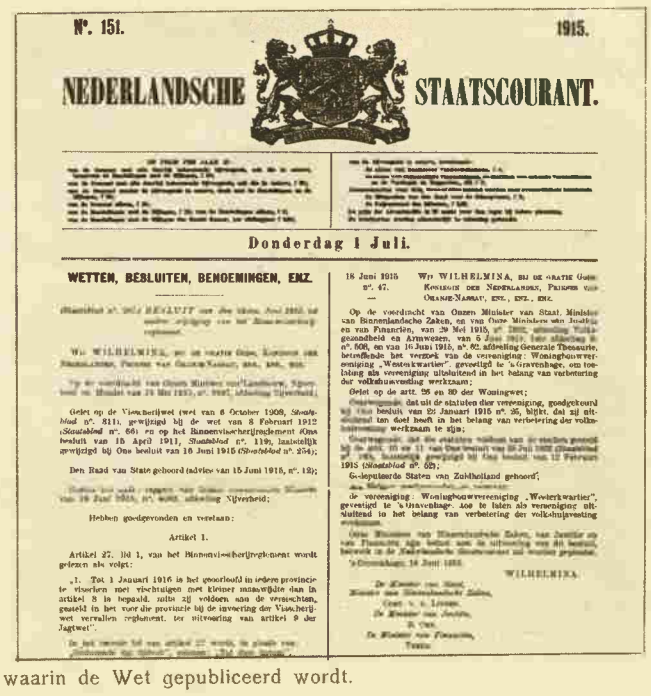
(N°. 464.) WET van den 31sten December 1913, tot aanwijzing van de Posterijen, de Telegrafie en Telefonie als Staatsbedrijf.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den tak van Staatsdienst, omvattende de posterijen, de telegrafie en telefonie aan te wijzen als Staatsbedrijf in den zin der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

N°. 151. 1915.

NEDERLANDSCHE STAATSCOURANT.

Donderdag 1 Juli.

WETTEN, BESLUITEN, BENOEMINGEN, ENZ.

Het Staatsblad en de Staatscourant waarin de Wet gepubliceerd wordt.